

# ปัจจุบันพระอรหันต์มี

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากุด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เชื่อกันอย่างนั้น เห็นไหม ความเชื่อของการศึกษามา ความเชื่อของเขา ในพระอภิธรรม บอกว่าการจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาอย่างพระพุทธเจ้า ต้องสร้างบารมีมา ๔ อสงไขยแสนมหากัป แล้วชีวิตของพวกเราจะสร้างบารมีมาได้ขนาดนั้นหรือ ตรงนี้ทำให้เขาขำอ่อนกันใจ แต่เขาไม่ได้ไปมองในพระไตรปิฎก เวลาพระไตรปิฎกนะ นี่ดู ดูไม่รอบ ถ้าดูรอบขึ้นมา เห็นไหม พระอานนท์ถามพระพุทธเจ้าตอนปริณิพพานไว้ว่า “เมื่อไหร่มันจะหมดเขตหมดสมัย พระอรหันต์จะหมดไป”

พระพุทธเจ้าพูดไว้ในพระไตรปิฎก “อานนท์ เธออย่าถามให้มากความไปเลย เราบอกเธอไว้แล้วไม่ใช่หรือ ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ในโลกนี้จะไม่วางจากพระอรหันต์เลย”

จะตอนไหนก็แล้วแต่ แม้แต่นะ แม้แต่ถ้าศาสนาไม่มี ก็ว่าคำสอนไม่มี ผู้ที่สร้างบุญญานุการมาก็จะได้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า ถ้าตรัสรู้เองนี้ได้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าใช้ไหม แต่ในสมัยปัจจุบันนี้มีศาสนาวางอยู่ ใครจะประพฤติดิปฏิบัติ คนคนนั้นก็ต้องมาได้ยินได้ฟังเป็นสาวกะ

เป็นพระอรหันต์นะ พระอรหันต์ พระปัจเจกพุทธเจ้า พระพุทธเจ้า พระอัครสาวก นี่บริสุทธิ เสมอกันด้วยความบริสุทธิ ด้วยความเป็นพระอรหันต์ ต่างกันด้วยบุญญานุการ อย่างพระพุทธเจ้าจะสอนได้มาก จะรู้ไปหมด อย่างเอตทัคคะต่างๆ ๘๐ องค์ พระพุทธเจ้าเป็นคนตั้ง พระพุทธเจ้าต้องมีมากกว่า ๘๐ มีทุกอย่าง พระพุทธเจ้ารู้หมด แล้วบอกว่า พระสารีบุตรเป็นเลิศทางปัญญา พระพุทธเจ้าเหนือกว่า พระโมคคัลลานะเลิศทางฤทธิ์ พระพุทธเจ้าเหนือกว่า เพราะผู้ที่จะขึ้นบอกเขาว่าคนนี่เลิศทางไหน ต้องมีภูมิไปจับเขา ต้องมีมากกว่า นี่บารมีของพระพุทธเจ้า นี่ต่างกันตรงนี้

พระปัจเจกพุทธเจ้าก็รู้อย่างนี้เหมือนกัน ฐานะ พระปัจเจกพุทธเจ้า เพราะถือว่าเป็นพระพุทธรูป แต่การอธิบาย เพราะว่าการสั่งสมบารมีต่างกันตรงนั้น ต่างกันที่การสะสมบารมีมา ความแตกฉานมันต่างกัน สติปัญญาอันสะสมมาต่างอดีตชาติ ต่างสะสมมาตั้งแต่มากมาย มหาศาล สะสมมาตลอด แล้วพอมาตรัสรู้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ความสะอาดบริสุทธิ์นั้น ใจนั้น สะอาดบริสุทธิ์ สามารถกำหนดรู้สิ่งใดๆ ทั้งสิ้น รู้เข้าไป กำหนดดวงใจของคนอื่น แต่นี่พระพุทธรูปกับพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอัครสาวกน้อยลงมาน้อยหนึ่ง แต่ต้องปรารภว่า นี่พระอรหันต์ขึ้นมา พระอรหันต์แต่ละองค์นี้พระอรหันต์ด้วยกันทั้งหมด

ที่นี้พระอรหันต์ขึ้นมาเป็นสาวก เป็นผู้ได้อินได้ฟัง นี่เหมือนกัน ก็เราจบจากมหาวิทยาลัยเดียวกัน ต้องจบมาด้วยเหมือนกันหมด ถึงจบจากมหาวิทยาลัยนั้น แต่เอกหรือว่า วิชาการต่างๆ ที่เรียนมานี้ไม่เหมือนกันในมหาวิทยาลัยนั้น ความสะอาดบริสุทธิ์เหมือนกันด้วยพระอรหันต์ นี่เหมือนกัน พระพุทธรูป พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอัครสาวก พระอรหันต์เหมือนกันด้วยความบริสุทธิ์

ถึงว่า พระอรหันต์ พระพุทธรูปไม่สงสัยในธรรมอันนั้นเลย ในธรรมที่ว่าเหมือนกัน แต่พระอรหันต์บริสุทธิ์ด้วยใจบริสุทธิ์ใดๆ ก็มี แล้วไม่รู้เลย ตัวอย่างเช่นพระจักขุบาล พระจักขุบาลนี้เป็นพระอรหันต์ อยู่ในพระไตรปิฎก นี่บอกว่าเป็นพระอรหันต์แน่นอนเลย แต่เวลาตานี้แตกพร้อมกับความเป็นพระอรหันต์ นี่สาวกสาวก เป็นพระอรหันต์บริสุทธิ์เหมือนกันด้วยความบริสุทธิ์แบบพระพุทธรูป แต่พอเดินกลับ เห็นไหม ไปสำเร็จอยู่ที่อีกเมืองหนึ่งไง แล้วพระที่ไปด้วยกันสำเร็จหมด จะกลับ แต่พระจักขุบาลตาบอด กลับมาไม่ได้ เดินไม่ได้ หมู่สหธรรมิกกลับไปบอกลุงไ้ ไปฝึกฝน ฝึกหลาน ให้หลานมาจูงกลับ เห็นไหม จูงเดินกลับจากเมืองหนึ่งไปเมืองหนึ่ง พระตาบอดแต่ในหัวใจเป็นพระอรหันต์ แต่กลับอย่างนี้ต้องให้คนมาพากลับ

นี่ถึงว่าไม่มี ความไม่มีนะ พระจักขุบาลเป็นแบบสิ้นไปเลยๆ เป็นสุขขวิปัสสโก ความต่างกันแม้แต่ในสมัยพุทธกาลก็มีอยู่แล้ว แล้วยังมาปัจจุบันมาต่อไป ความไม่รู้ของพระอรหันต์ ไม่รู้ในอะไร

ในมิลินทปัญหาถามไว้พระนาคเสน “พระอรหันต์หลงในอะไร กับไม่หลงในอะไร”

“พระอรหันต์หลงในบัญญัติ” พระอรหันต์สาวกมนต์ผิดได้ สาวกมนต์นี้ผิด สาวกมนต์ไป เพราะมันเป็นบัญญัติ เป็นสูตร เป็นมาตรา แล้วเราท่องผิด การท่องนี่มันเป็นเปลือก มันเป็น

อารมณ์ เป็นความคิด ความปรุง แต่พระอรหันต์ไม่สงสัยเลย ไม่ลืมเลย ไม่คลาดเคลื่อนเลยจาก อริยสัจ นี้อยู่ในมิลินทปัญหา “พระอรหันต์จะไม่คลาดเคลื่อนจากอริยสัจ อริยสัจความจริงใน หัวใจ” ในหัวใจที่รู้ย่อมเป็นอริยสัจ มันเป็นความพึงใจ มันจะไม่คลาดเคลื่อนจากนั้น มันรู้โดย ธรรมชาติ มันจะไม่มี ความขยับเขยื้อนอีกเลย เพราะมันสมุจเฉตปหานตั้งแต่ตอนสิ้นจากกิเลสแล้ว จะเป็นพระอรหันต์ล้วนๆ แล้วไม่มีพลาดจากตรงนี้อีก เป็นอนุปปชรรณ ถึงจะไม่เคลื่อนจากตรง นั้นเลย พระอรหันต์ถึงไม่หลงตรงนั้นใจ

แต่ในบัญญัติ ในสมมุติ นี้พระอรหันต์หลงได้ ความหลงนี้ คำว่า “หลง” มันจะรุนแรง เกินไป ความเผือกคือว่าความไม่รู้ ไม่รู้ในสิ่งนั้นใช่ไหม เพราะหนทางที่ไม่รู้ มันต้องพลาดได้ ข้าง นอกนี้มันพลาดที่ตรงนั้น

นี่ความเสมอกันใจ เขาบอกว่าไม่มี ความว่าไม่มี แล้วก็ถามด้วยว่า ศรัทธาที่พระอรหันต์มี ไหม ขาดตั้งแต่ตอนไหน? ขาดหมดคนะ ศรัทธา เห็นไหม ศรัทธาเริ่มต้นเป็นศรัทธาธรรมคา ศรัทธาพวกเรานี้ศรัทธา พอเริ่มต้นขึ้นมาเป็นพระโสดาบัน มันเป็นอจลศรัทธา พระโสดาบันจะ เป็นเรื่องอจลศรัทธา คือศรัทธาที่ พระโสดาบันไม่ถอยมกคลื่นช้าว จะถอยพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งแน่นอน จะไม่แยกออกไปจากนั้น นี่ถึงเป็นอจลศรัทธา

อจลศรัทธา คือศรัทธากับในหัวใจมันเป็นเนื้อเดียวกัน คือว่ามันจะเอาแต่ผลข้างหน้าให้ได้ ประพฤติปฏิบัติไปนี่มันจะเอาถึงที่สุดให้ได้ มันจะทุ่มทั้งชีวิตใจ พวกนี้พวกสละชีวิตได้ทั้งหมด เลย คนที่สละชีวิตได้นี้ไม่เห็นอะไรมีคุณค่ากับการเข้าไปหาธรรมดวงนั้น นี่เป็นอจลศรัทธา พอไป ถึงที่สุดแล้ว ที่นี้มันขับเคลื่อนให้ก้าวเดินขึ้นไป จิตนี้พยายามก้าวเดินขึ้นไปถึงจุด พอหมดแล้วมัน หมดกัน นี่ความศรัทธาความอะไรนะ

ความศรัทธาความเชื่อมั่นก็ต้องหวังผลตอบแทน หวังผลตอบแทนคือว่าบุญกุศลนี้เรา ศรัทธาในบุญกุศล สร้างบุญแล้วต้องได้บุญ ความศรัทธาที่มันมีความหวัง ถ้าพูดประสาเราเนะ ความมีศรัทธาคือมีความหวัง มีความเชื่อในสิ่งต่างๆ ความเชื่อคือความศรัทธา ก็ความหวัง ความ อยากรได้สิ่งนั้น แต่พระอรหันต์จะมีสิ่งนั้นได้อย่างไร มันต้องขาดหมด

มันถึงว่า แล้วมันสื่อออกมาได้อย่างไร เวลาสื่อออกมาเนะ พระพุทฺธเจ้าปริณิพพานตั้งแต่วัน เพ็ญเดือน ๖ วันวิสาขบูชา แล้วอีก ๔๕ ปี พระพุทฺธเจ้าเทศน์สอนตลอดไปเลย เห็นไหม ถึงว่า เป็นสอุปาทิเสสนิพพานกับอนุปาทิเสสนิพพานใจ

สอุปาทิเสสนิพพาน คือมีขันธ ๕ คือสัญญา ความจำ มีขันธ มีเวทนา มีความรับรู้ ความรับรู้นี้เป็นเศษส่วน เศษส่วนหมายถึงว่า กิเลสเมื่อก่อนมันผูกมัด อย่างขันธมาร เห็นไหม ความคิดกับเราเป็นอันเดียวกัน แต่พอวิปัสสนาเข้าไป มันจะขาดออกจากกัน พอความขาดออกจากกัน มันขาดมีอยู่ ถึงว่าเป็นเศษส่วน เศษส่วน เห็นไหม เศษส่วนของพระอรหันต์คือว่า เครื่องมือดำเนินใช้มันยังมีใช้อยู่ ก็ใช้อันนั้นสื่อออกมาๆ สื่อเฉยๆ ใจ การสื่อเฉยๆ ไม่ได้สื่อด้วยศรัทธาด้วยอะไร เพราะมันพร้อมหมด ใจดวงนั้นมันพร้อมอยู่แล้ว แล้วสื่อนี้สื่อเพื่ออะไรถ้าไม่หวังสิ่งใดๆ

สื่อด้วยความเมตตา จิตนั้นมีแต่ความเมตตามาก เหมือนกับพระพุทธเจ้าปรารธณารือสัตว์ชนสัตว์ เวลาตรัสรู้แล้วยังบอกว่า “โอ้อโฮ! จะสอนใครได้อย่างไร” ขนาดว่าคนตั้งใจปรารธนามาเพื่อจะมาช่วยคนทั้งหลายนะ แต่พอไปรู้ธรรมเข้า “แล้วใครมันจะสามารถเข้าไปรู้ได้ สามารถเข้าไปรู้ได้” แต่คนที่สร้างคุณงามความดีมา เหมือนโลกนี้ คนดีมีมาก คนเลวก็มีเยอะ มันมีเลวมีดีปนกันไป ปัญญาของคนก็เหมือนกัน ปัญญาของคนหวังจะออกมันก็ยังมิอยู่ คนที่หวังจะออก หวังจะพ้นไป ถึงว่า ถ้าสอนคนอย่างนั้น ถ้าคนอย่างนั้นเขาพร้อม แล้วบุญญาธิการของเขาจะพามาเจอเข้า มันใฝ่ใจ

อย่างเช่น เรามีศรัทธา นี่เราใฝ่ใจ การใฝ่ใจอยากประพฤติปฏิบัติ อันนั้นก็คืออำนาจวาสนา นะ ถ้าคนไม่สนใจเลย ถ้าอย่างข้างนอก อย่างหมอ เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วย เขาต่อต้านขนาดไหน ให้น้ำเกลือให้เลือดมันยังให้ได้ แต่ถ้าหัวใจไม่ต้องการนะ หัวใจนี้ปฏิเสธแล้วนะ ปฏิเสธนี้ตาย เพราะเรื่องของใจมันเข้าไม่ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอก “เป็นผู้ซื่อบอก” เรื่องของธรรมจะยึดเยียดกันไม่ได้ ยึดเข้าไปก็ไม่ได้ ต้องเปิดตาใจก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศน์สอนคนถึงบอก เวลาคนที่เข้าใจแล้วจะสรรเสริญมากกว่า “เหมือนกับท่าของที่คว่าอยู่ให้หงายขึ้น” หัวใจที่ปิดอยู่มันจะเปิดออก

ถ้าหัวใจที่ปิดอยู่ คือว่ามันปฏิเสธอยู่ลึกๆ ทิฏฐิมานะมันไม่รับ พอไม่รับ จะมีเหตุผลขนาดไหนก็เข้ามาไม่ได้ ตกอยู่ตรงนั้นนะ เพราะมันปฏิเสธ มันเข้าไม่ถึงเลย ถ้าใจไม่ยอมรับนะ แล้วถ้าใจยอมรับ แล้วพวกเราใจยอมรับ พอใจยอมรับ มันก็เหมือนกับคนไข้ปรารธนาหายา วิ่งไปหายา มันต้องมีโอกาสรักษาสติ ศรัทธาความเชื่อของเราถึงว่าเป็นอำนาจวาสนา

เขาไม่เชื่อตรงนี้ไง เขาบอกว่าพระอรหันต์ไม่มี ถ้าไม่มี นี่มันขัดกับพระไตรปิฎก หนึ่ง

## สอง จัดกับหลักความจริงหนึ่ง

หลักวิทยาศาสตร์นี้ ความร้อนเกิดขึ้นต้องให้พลังงาน จิตที่ภาวนาอยู่ จิตที่ไขว่คว้าอยู่ จิตที่พยายามทำอยู่มันต้องมีเหตุมีผล ต้องพัฒนาขึ้นไป มันไปจัดกับหลักกลศาสตร์ง่ายๆ เลยว่า การขับเคลื่อนไป อากาศขับเคลื่อนไป มันมีแรงเสียดสี แรงต้านทาน ใจที่ประพฤติปฏิบัติ พยายามค้นคว้าหาขึ้นมา มันง่ายๆ หลักกลศาสตร์นี้โดยธรรมชาติของมันมีอยู่ แล้วใจนี้ การวิปัสสนา การก้าวเดินนะ มันยิ่งกว่าการขับเคลื่อนอีก มันจะหมุนมาก ใจมันจะหมุนตัวๆ

ใจที่หมุนตัวๆ ไปอย่างนั้น แล้วบอกมันจะไม่มีผล มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้ พอมันเป็นไปไม่ได้ แต่เวลาเราไปศึกษา เห็นไหม ในหลักของปริยัติเขาบอกไว้อยู่ การศึกษา ศึกษาแบบหญาภา เห็นไหม จับหญาภาไม่แน่นแล้วรู้ดหญาภา มา หญาภาจะขาดมือ

การศึกษามาเหมือนกัน การศึกษาธรรมะเข้ามา ศึกษาไม่ดี ควรที่จะเป็นประโยชน์กับเรา กลับเป็นโทษ เห็นไหม เป็นโทษหมายถึงว่า ศึกษาไปเกิด เราทำของเราไป ทำสักแต่ว่าทำ ไม่ปรารถนา เพราะมันหมดกาลหมดเวลา อภิธรรมเขาว่าอย่างนั้น ว่าหมดกาลหมดเวลาไง แล้วก็ทำไปเฉยๆ ทำแล้วมันปฏิเสธ เหมือนเราทำงาน เราไม่หวังผล เราก็เหนื่อยเปล่า แต่ถ้าเราทำงาน มันได้ผลโดยธรรมชาติ ผลอันนั้นไม่ใช่ค้นหาความทะยานอยากนะ ค้นหาความทะยานอยากคือสิ่งที่มันจะไม่ได้ แล้วเราคิด เราอยากได้ เราอยากสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เราปฏิเสธสิ่งที่เป็นไป นั่นคือ ค้นหาความทะยานอยาก

สิ่งนี้ไม่ใช่ค้นหาความทะยานอยาก สิ่งนี้มันเป็นเหตุเป็นผล เหตุและผลรวมกันแล้วเป็นธรรม ธรรมนี้เกิดขึ้นจากการประพฤติปฏิบัติของเรา ผลอันนั้นมันเป็นโดยธรรมชาติ อันนั้นส่วนหนึ่ง แต่ผลในทางหัวใจไม่เป็นอย่างนี้เลย ผลในทางหัวใจมันเกิดขึ้นแล้วมันจะเป็นของมันเอง นี่ถึงว่าเป็นปัจจัยตั้งใจ

มันต้องรวมกันพอดี เห็นไหม มรรคอรียสัจจหมุนไปในการประพฤติปฏิบัติของเรา มรรคมันจะเคลื่อนที่ออกไป นี่คือปัญญาเคลื่อน ปัญญาเคลื่อนออกไป ปัญญาเคลื่อนแล้ว ปัญญาไปถึงมาชำระกิเลส มรรคสามัคคีมันรวมตัวกัน มันมาตัดเองโดยธรรมชาติของมัน ธรรมชาติที่เราสร้างขึ้นมานะ ไม่มีตัวตน ถ้ามีตัวตนนี้มันแบ่งแยกเป็นเราเป็นเขา มรรคนั้นจะไม่ทรงตัว มรรคนั้นไม่สามัคคี มรรคนั้นไม่มีขณิมา ความไม่มีขณิมาคือความเอนเอียงจากความเห็นของเรา การมีความเห็นมันทำให้อันนี้เอนเอียง

เขาก็ถามว่า แล้วสัมมาสมาธิกับมิจฉาสมาธิมันมีให้ผลอย่างไร เขาว่าสมาธินี้เป็นมรรค สมาธินี้เป็นมิจฉา

เราบอก สมาธิมันเป็นพื้นฐาน สมาธินี้เป็นพื้นฐานนะ พื้นฐานของใจ ใจสงบร่มเย็นเป็น พื้นฐานของใจ อันนี้มันเป็นพื้นฐาน แต่มันจะสมุจเฉท มันจะฆ่ากิเลสได้ สมาธิไม่สามารถฆ่า กิเลสได้ สมาธิสามารถเหยียบ ถือว่ากดกิเลสไว้ให้ปัญญาได้หมุนเท่านั้นเอง สิ่งที่ยังจะชำระ กิเลสหมายถึงว่ามันจะแก้ความ...

ทางโลกนี้เราแก้ความสงสัย เราใช้ความคิดพิจารณาเพื่อละความสงสัยของเรา อันนั้น เป็นทางโลก แต่ถ้าเป็นทางธรรม ปัญญามันหมุนเข้าไป มันเป็นเนื้อใน เป็นความคิดที่ลึกๆ อยู่ ภายในหัวใจ มันถึงกันฐานของจิต แล้วมันชำระกันเอง มันตัดตรงนั้น นี่คือปัญญาชำระกิเลส ถ้า มันมีปัญหาขึ้นมา มันขับเคลื่อนของมันขึ้นไปเอง มันต้องเป็นไปโดยธรรมชาติของมัน นี่ผู้ที่ ประพฤติปฏิบัติใจ

ถึงบอกพระอานนท์ไว้ “ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์ ทุกวินาที ทุกกาล ทุกเมื่อ แม้แต่หมดศาสนานี้ไป พระปัจเจกพุทธเจ้าก็เกิดได้ หมดจากพระปัจเจก พุทธเจ้า พระพุทธเจ้าต้องมาเกิดต่อไป”

ในโลกนี้มีไฟ มันต้องมีน้ำ ศาสนานี้เหมือนน้ำดับไฟ ศาสนาจะเข้ามาถึงหัวใจของเรา รุ่ม ร้อนมาก ทำให้รุ่มเย็น ถ้ามันมีน้ำขึ้นมา มันจะมีสิ่งมีชีวิตอยู่ ในโลกไหนถ้ามีน้ำ ในดวงดาวไหนที่ มีน้ำ จะมีสิ่งมีชีวิตอยู่

นี่เหมือนกัน ในเมื่อมีหัวใจของสัตว์โลกอยู่ หัวใจของสัตว์โลกมันทุกข้อยู่ หัวใจของสัตว์ โลกมันเป็นธาตุรู้ ธาตุรู้สำคัญมาก ธาตุรู้มีหัตถ์จรรยมาก ธาตุรู้มันจะแสวงหาทางพ้น (เทพ สิ้นสุดเพียงเท่านั้น)